

CIRKUS CIRKÖR

Remissvar från Cirkus Cirkör

Konstnär- oavsett villkor? SOU 2018:23

Inledning

En samtida cirkusartist av 2018 är den konstnär vi främst har haft i åtanke i vårt remissyttrande gällande SOU 2018:23 "Konstnär – oavsett villkor?". Historiskt sett har inte cirkusartister vare sig tillhört akademien eller det etablerade kulturetablissemanget. Idag är det annorlunda och den samtida cirkusen är inne i en spännande utvecklingsfas. En cirkusartist har nästan uteslutande alltid varit en så kallad kombinatör, men med den stora skillnaden från många andra konstnärer att hela världen regelbundet är ens arbetsfält. Det flesta cirkusartister som utbildar sig i Sverige har inte försörjningsmöjlighet i Sverige i den utsträckning som önskas och söker sig därför utomlands vilket gör att Sverige tappar kompetens och att den svenska publiken går miste om artister och föreställningar. Kulturrådets kartläggning av den professionella samtida cirkusen från 2017 ("Professionell samtida cirkus – en kartläggning", Kulturrådets skriftserie 2017:4) föreslår en rad insatser för konstformen och dess utövare då man ser att konstformen har en stor utnyttjad potential.

Cirkus Cirkör är landets enda cirkusinstitution och anställer i olika former varje år ett hundratal artister om året i sin verksamhet. Det är vår övertygelse och erfarenhet att cirkusen, konsten och kulturen kan bidra till ett hållbarare samhälle och få människor att växa.

Sammanfattning av våra synpunkter och förslag

Cirkus Cirkör tycker att utredningen SOU 2018:3 är intressant och beskriver på ett relevant sätt vad det innebär att vara konstnär idag. Vi har i vårt remissvar strävat efter att begränsa oss till *möjliga förslag för cirkusartisters och andra konstnärers möjligheter att verka inom cirkusområdet*, mycket då vi ser ett behov av en tydligare handlingsplan efter Kulturrådets kartläggning. Våra förslag:

- Utveckla residenskonceptet för den samtida cirkusen. Utifrån branschens behov, Kulturrådets kartläggning och Cirkus Cirkörs gedigna erfarenhet av samarbete med kommuner över landet. Ge Cirkus Cirkör ett nationellt uppdrag att utveckla och leda arbetet med residenskoncept för samtida cirkus i landets regioner. Syftet ska vara att utveckla strukturer och kompetens för produktion, turné och arrangörer och att skapa arbetstillfällen för cirkusens konstnärer i hela landet. Läs mer nedan under rubriken "Stärkt arbetsmarknad genom residensprogram/Bättre möjligheter för konstnärer att verka i hela landet".
- Satsa på Manegen, cirkusens centrumbildning, för förmedling och kunskapsutveckling.
- Skapa en cirkusallians för ökad ekonomisk trygghet och för att behålla utövande cirkuskonstnärer i landet.

Kommentarer till utredningens bedömningar och förslag (sid 22-29)

Vi kommenterar nedan vissa av utredningens bedömningar och förslag utifrån vad vi tycker vore bra för cirkusartisters och andra konstnärer inom cirkusområdets perspektiv. Rubrikerna nedan återfinns i den inledande sammanfattningen av utredningen (sid 22-29), avsnittet "Utredningens bedömningar och förslag".

En ny konstnärspolitik (sid 23)

Konstnärspolitiken ska ge arbetstillfällen för cirkusartister och andra konstnärer inom cirkusområdet. Vi ser hur cirkusartister bidrar till individ- och samhällsutveckling i den verksamhet vi arrangerar. Vi vill betona vikten av ett erkännande för konstnärernas betydelse för hållbarhet och förändring både på individ- och samhällsnivå. **Om konstnärer ska påverka samhället anser vi att en mer utvecklad residensstrategi än vad som presenteras i utredningen kan vara en väg fram för konstens utveckling i stort och för cirkusens utveckling i synnerhet.** Residensverksamhet ger utöver fler arbetstillfällen för konstnärer många andra effekter och utvecklingsmöjligheter. Läs mer under rubriken "Stärkt arbetsmarknad genom residensprogram/Bättre möjligheter för konstnärer att verka i hela landet".

Minskad snedrekrytering och mer fortbildning/Nytt stadsbidrag till Produktionshus för ungdomar (sid 23-24)

Vi tycker utredningens tankar om snedrekrytering, fortbildning och produktionshus för ungdomar är bra.

- Förslaget om konstnärliga produktionshus för ungdomar vet vi är verksamt som ett steg i minskad snedrekrytering. Cirkörhuset i Alby (och andra delar av verksamheter inom Subtopia) fungerar delvis som ett sådant.
- Vår synpunkt gällande produktionshus-tanken är att använda befintliga kompetenser och strukturer. De befintliga kulturinstitutionerna är givna samarbetspartners. För att nå ut till målgruppen krävs att lärosäten och institutioner samarbetar med de strukturer och verksamheter som finns på lokal och kommunal nivå. "Produktionshus" leder lätt tanken till en byggnad, men det skulle kunna vara satsningar där flera organisationer samverkar i ny verksamhet med och för ungdomar.
- Vi anser att de konstnärliga högskolorna och kulturinstitutioner bör utbildas mer om cirkus och inspireras av Cirkör och cirkusens arbetsmetoder. Vårt självklara sätt att röra oss i samhällets periferi och centrum är välbeprövat och framgångsrik. Cirkusen når nya publikgrupper, är lättillgänglig och väcker intresse utanför den gängse kulturpubliken. Den utmärks av inkludering, låga trösklar och att den når en ny publik, bland annat på grund av att den ofta inte är språkligt krävande.
- Det finns starka skäl att se till att cirkus finns med både som konstområde och metod vid bildandet av framtida produktionshus för ungdomar. Utöver positiva effekter för att engagera ungdomar i verksamheten, bidrar det också till att bygga en struktur för cirkusens etablering och arbetstillfällen för cirkuskonstnärer på flera platser i landet.
- Utredningens förslag om att lärosäten bör flytta ut delar av sina aktiviteter till socioekonomiskt svaga bostadsområden är bra och pågår redan i Botkyrka. Här har Cirkör erfarenheter av att skapa synergier med sådana initiativ. Att samverka med det lokala samhällets strukturer vet vi är nödvändigt för att uppnå målet att motverka snedrekrytering.

Stärkt arbetsmarknad genom residensprogram/Bättre möjligheter för konstnärer att verka i hela landet (sid 25)

Vi tror på residensutveckling för att få konstnärer att verka i hela landet. Vi vill se residenstanken utvecklad i ett nationellt uppdrag där Cirkus Cirkörs erfarenheter av samarbete med kommuner över hela landet tillvaratas för att kompetensutveckla och skapa hållbara strukturer för den samtida cirkusens fortsatta utveckling. Vi vill skapa fler arbetstillfällen för cirkusens konstnärer och ta fram strategier för cirkusens implementering i samarbete med lokala och regionala aktörer. Genom att skapa fleråriga residensprojekt i landets regioner vill vi arbeta med de möjligheter och utmaningar som Statens kulturråd definierar i sin kartläggning kring den samtida cirkusen "Professionell samtida cirkus – en kartläggning" (Kulturrådets skriftserie 2017:4).

Cirkör har mycket positiv erfarenhet av fleråriga projekt där cirkusen "flyttat in" under längre tidsperioder i särskilda samarbetskommuner. Genom projektfinansiering av olika slag har Cirkör genomfört fleråriga samarbeten med lokala och regionala aktörer. Projekten innebar inte bara eget konstnärligt arbete i residens utan deltagarna skapade lokal produktion, mötte en ny publik, utvecklade nya produkter och koncept, arbetade och samarbetade med skolor, äldreboenden, vården och näringslivet. **Erfarenheter från projekt vi har genomfört visar på positiva effekter både för aktörer i kommunen och de cirkuskonstnärer som deltagit:**

- Artisternas närvaro under lång tid var en avgörande faktor för kvalitén då de kunde se kopplingar och samverkansmöjligheter lokalt.
- Cirkusens möjlighetsorienterade organisering satte igång nya arbetssätt och vidgade perspektiv hos aktörer på orten som själva kunde jobba vidare med till exempel skolämnen i en skola, eller som pedagog på fritidsgården eller kommunanställda på sin avdelning, osv.
- Förvaltningar inom kommunen knöts närmare varandra och synergier upptäcktes när projektet arbetade "på tvären" i organisationen och en aktör utifrån kom in i det vanliga blodmloppet.
- Cirkuskurser på Kulturskolor sattes igång och fick fler sökanden.
- Artister som redan fanns på orten blev mer engagerade och det genererades arbetstillfällen.
- Det uppstod ökade kontaktnät för alla medverkande på orten.
- Artisterna fick arbeta parallellt med eget konstnärligt arbete såväl som sin dagliga träning på nya sätt och i nya miljöer, vilket innebar ett vidgat perspektiv för dem.
- Artisterna utvecklade nya färdigheter och idéer som senare har inneburit ökade försörjningsmöjligheter.
- Aktivt fysiskt deltagande av alla aktörer på orten gjorde enorm skillnad för förståelsen för cirkusens möjligheter. Det blir något helt annat än att enbart läsa ett utskick eller lyssna på ett föredrag om hur man kan arbeta med cirkus i olika samhällsfrågor.
- Residensverksamheten bidrog till att utveckla arrangörskompetens såsom teknisk know-how.
- Publikens kunskap om och intresse för samtida cirkus ökade.

Cirkör har genom många år utvecklat projekt, koncept och verksamhet där man skapar förnyelse genom att fördjupa sig i cirkusens möjligheter, hur man kan arbeta med konstformen cirkus för att utveckla ny eller befintlig verksamhet. Till exempel cirkus i

skolämnen, som "cirkus-matte" eller som pedagogisk metod i andra kärnämnen. Cirkus inom särskolan eller andra sammanhang med personer med funktionsvariationer. Det finns flera exempel där Cirkör utvecklat unika metoder som vi sprider nationellt och internationellt. Ett sådant är "Cirkus Äldre de Luxe" där Cirkör utvecklat rörelseträning för äldre genom att erbjuda utbildning för äldreomsorgens personal. Ett annat exempel är "Cirkushoppet", där Cirkör i samarbete med Clownen utan gränser erbjöd cirkus med och för nyanlända. I projektet ingick även modellutveckling för andra utövande konstnärer inom andra konstarter, som en vidareutbildning för arbete med olika målgrupper.

Cirkörs omfattande turnéverksamhet i Sverige och utomlands innebär att man har skaffat sig ett stort nätverk av arrangörer och producerande scenkonstorganisationer. Med ett stort antal partners har det utvecklats samarbeten som innebär nya projekt, seminarier, pedagogisk verksamhet och samproduktioner. Exempel på sådana samarbetspartners är Västmanlands Teater, Malmö stadsteater, Östgötateatern och Stora Teatern. Cirkörs pedagogiska verksamhet rör sig varje år i ett stort antal kommuner, som också genom åren genererat många kontakter. Årligen bedriver Cirkör verksamhet i ca 50-70 svenska kommuner och ca 10 länder. Det är unikt för en regional institution. Cirkör verkar redan nu i en nationell kontext, men med för låga bidrag för att ta ett nationellt ansvar för cirkuskonstens utveckling. Men Cirkörs stora kontaktnät bland scenkonstorganisationer, offentlig verksamhet, näringsliv och civilsamhället, skapar bra förutsättningar för att vara en drivande och samordnande aktör för ett nationellt uppdrag.

I Statens kulturråds kartläggning "Professionell samtida cirkus – en kartläggning" (Kulturrådets skriftserie 2017:4) konstateras att samtida cirkus har haft en mycket snabb och på flera sätt framgångsrik framväxt i Sverige. Konstformen anses ha en stor potential; publikt, konstnärligt och inte minst ur ett delaktighetsperspektiv.

Rapporten pekar på ett antal möjligheter för samtida cirkus i Sverige:

- Det finns en hög konstnärlig kompetens. En av världens främsta högskoleutbildningar finns i landet, det finns många skickliga artister och kreatörer och Sverige har en nationellt och internationellt framgångsrik institution i form av Cirkus Cirkör.
- Det finns ett brett publikt intresse.
- Konstformen anses vitaliserande och har bidragit med ökad mångfald av uttryck inom scenkonsten och dess institutioner.
- Internationaliseringsgraden – artister arbetar både i Sverige och utomlands, föreställningar produceras och turnerar internationellt, mm.
- Framgångsrika affärsmodeller

Samtidigt nämns ett antal hinder för den samtida cirkusen i Sverige:

- Det saknas strukturer för produktion, förmedling, arrangörskap och turnéer.
- Det råder brist på resurser.
- Det råder brist på kunskap hos arrangörer, beslutsfattare och utövare.

Och ett antal utmaningar:

- Fler kompanier bör ges möjlighet att utvecklas i Sverige.
- Det råder en hård konkurrens om medel.
- Det finns en geografisk koncentration till Stockholm.
- Det finns en brist på speltillfällen i Sverige.
- Det finns ett behov av förmedlande länk mellan kompanier och arrangörer.
- Bristande kunskap.

Samt en rad förslag och behov av insatser:

- Ett stärkande av kompetensen hos arrangörer, scenkonstinstitutioner, politiker, tjänstemän och utövare.
- Förbättrade villkor för produktion genom ökad statlig finansiering, detta även genom en prioritering av utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen.
- Ett stärkande av den främjande verksamheten genom en stärkt branschorganisation och genom att synliggöra konsulentfunktionens betydelse.
- Skapa bättre förutsättningar för att inkludera "annan scenkonst" i kultursamverkansmodellen genom en förändring av lydelsen i förordningen som styr stödet.
- Uppmuntra utveckling av cirkuskonsten vid landets scenkonstinstitutioner.
- Skapa förbättrade produktionsvillkor genom en bättre tillgång till lokaler för träning, repetition och residens samt så kallad daglig träning för cirkusartister.
- Stärka publikens tillgång till samtida cirkus bland annat genom en samarbetsstruktur för turnéer.

Cirkus Cirkör välkomnar och stöttar ovanstående förslag men menar att Cirkörs samlade expertis, kunskap och nätverk bör inkluderas i framtida strategier.

Förslag om att ge Cirkus Cirkör ett nationellt uppdrag för samtida cirkus-utveckling i samverkan med andra organisationer

Genom en statligt stödd residenssatsning där Cirkör ges ett nationellt uppdrag att leda och genomföra projektet, skulle både strukturer för den samtida cirkusens spridning i hela landet stärkas och nya arbetstillfällen för konstnärer utvecklas.

Uppdraget bör genomföras i samarbete med centrumbildningen Manegen, Riksteatern och andra scenkonstinstitutioner och organisationer.

Vi föreslår att uppdraget genomförs under fem år, 2020-2025.

Syfte:

- Skapa förutsättningar för en hållbar struktur för utvecklingen av samtida cirkus i hela Sverige.
- Medvetandegöra hur cirkus, konst och kultur kan tillföra viktiga värden brett i samhället och synliggöra konstformen så den naturligt kommer in i kultursamverkansmodellen.
- Stärka kompetensen hos arrangörer, politiker, tjänstemän och kulturaktörer, andra aktörer och medborgare om konstformen samtida cirkus och dess möjligheter.
- Förbättra villkoren för daglig träning, produktion och konstnärlig utveckling för cirkusartister och andra verksamma inom samtida cirkus.
- Vitalisera och inspirera andra konstområden genom samarbeten vilket ger konstnärlig utveckling och kompetensutveckling för både cirkusen och andra konstområden.
- Det nationella uppdraget bör även innefatta ett nyttiggörande för andra konstarter. Cirkörs erfarenhet av att söka gränsöverskridande samarbeten mellan konstnärliga uttryck samt samverkan med andra samhällsområden kan överföras till andra konstområden.

Målbilder efter 2025

- Fler arbetstillfällen för cirkusartister och andra konstnärer inom cirkusområdet.
- Fler människor i hela Sverige ska kunna se föreställningar samt ges möjlighet att träna och själva utöva cirkus.
- Ett cirkusnätverk av scener och föreställningsarrangörer har utvecklats.
- Fler kulturskolor och andra utbildningsarrangörer erbjuder barn- och ungdomsträning i cirkus.
- En hållbar struktur för samtida cirkus i hela landet för: a) turné och framförande av föreställningar, b) produktions- och residensförutsättningar för professionell cirkus och c) träningsmöjligheter för alla åldrar och nivåer.
- Att i varje region ha skapat partnerskap som säkerställer ovan efter uppdragsperiodens slut.

Resurser som krävs:

Cirkus Cirkör har kompetens, erfarenhet, bredd, spridning och en organisation för att utvecklas till en nationell institution.

- Cirkör har ett mycket utbrett nationellt och internationellt nätverk av arrangörer och scenkonstproducenter som man aktivt samarbetar med genom metoder och i en omfattning som är unik för en regional institution i Sverige.
- Cirkör har i sin organisation bland sina anställda medarbetare en stor spjutspetskompetens inom den samtida cirkusens olika delar.
- Cirkörs erfarenheter att arbeta med cirkus som pedagogisk metod är stilbildande. Man har utvecklat en bland scenkonstinstitutioner unik kompetens genom arbete i projekt med särskilda samarbetskommuner där man till exempel utvecklat arbete med cirkus i skolämnen och andra pedagogiska metoder (Cirkör c/o). Andra exempel är verksamhet med rörelseträning inom äldreomsorgen ("Cirkus Äldre de Luxe") och arbete med och för nyanlända ("Cirkushoppet"), för att nämna några.

Ett nationellt uppdrag borde genomföras i samverkan med centrumbildningen Manegen, Riksteatern och ytterligare ett antal befintliga scenkonstinstitutioner utifrån ett nationellt uppdrag från kulturdepartementet med tillhörande ekonomiskt anslag samt bidrag från deltagande regioner/kommuner.

Metod/Genomförande

Vår metod är att cirkusen "flyttar in" i en kommun/region under en begränsad tid, förslagsvis fem år. Det är viktigt att befintliga aktörer i området stärks av projektet. De artister och pedagoger som engageras blir "kommunens egna artister". Det innebär bland annat att projektet samverkar i nära samarbete med eventuellt redan etablerade cirkusverksamheter, andra scenkonstorganisationer, med kommunens tjänstemän och med till exempel lärare och skolledningar, för att utveckla cirkusens möjligheter och strukturer i regionen.

Cirkusartisterna arbetar med en lokal utgångspunkt och med de utmaningar och behov som kommunen belyser. Det kommer se olika ut på olika orter. Medborgarna kommer möta artisterna på stadens scener, träningshallar, kulturskolor, torg, mötesplatser, lärarrum och klassrum.

De arrangörer, kultursekreterare och andra tjänstemän som finns i kommunen får under inflyttningen en kompetenshöjning i konstformen cirkus. Varje region ska strukturerat få sin kompetenshöjning genom ett särskilt gemensamt seminarieprogram för politiker, tjänstemän, arrangörer, konst- och kulturutövare och andra aktörer.

Det nationella uppdraget bör även innefatta ett nyttiggörande för andra konstarter. Cirkörs erfarenhet och kompetens av att söka gränsöverskridande samarbeten både vad gäller konstnärliga uttryck och med andra samhällsområden kan överföras till andra konstområden. Syftet är att verka för en bredare publik inkludering och hitta nya samarbetsformer där konstnärers kunskap tas tillvara. Genom att öka konst och konstnärers attraktionskraft i olika sammanhang skapas nya arbetstillfällen för konstnärer.

Ny allians för upphovsmän och satsningar på centrumbildningar (sid 25-26)

Alliansernas utveckling har varit mycket positiv för konstnärer. Vi är därför positiva till utredningens förslag om en upphovsallians. **Vi tycker också det finns starka skäl för att bilda en särskild cirkusallians.**

- Cirkusen är en egen konstform med egna behov och villkor även om området är litet. Kulturrådets kartläggning av den professionella samtida cirkusen (Kulturrådets skriftserie 2017:4) bedömer att det finns skäl att se närmare på vad en alliansmodell kan tillföra området.

Det vore naturligt att förlägga en Cirkusallians i Subtopiaområdet i Alby, då det finns positiva synergieffekter att vara i en redan befintlig nationell och internationell nod för samtida cirkus. Botkyrka är den enskilda kommun som tagit största ansvar för cirkuskonstens utveckling i Sverige. Utöver Cirkörs verksamhet i form av föreställningsframtagning, utbildning, konstnärlig forsknings- och utvecklingsarbete samt residensverksamhet, så bedrivs här Manegens dagliga träning för professionella i Cirkörs lokaler. På Subtopia finns också den fria scenkonsten rikt representerad i form av gästspel, residens, internationella samarbetsprojekt och den internationella cirkusmässan Subcase. Subtopia huserar också ett flertal cirkuskompanier.

För cirkusen är en satsning på centrumbildningen Manegen bra och nödvändig.

Kulturrådets kartläggning av den professionella samtida cirkusen pekar på kunskapsbrist på alla nivåer; hos utövande konstnärer och kompanier (till exempel var och hur söker man bidrag), mottagande arrangörer och scener, tjänstemän, beslutfattare och publik.

- Manegen kan med ökade resurser erbjuda mer fortbildning för utövande konstnärer.
- Cirkör har kunskap och kompetens att verka för fortbildning av arrangörer/scener/scenkonstinstitutioner och informationsinsatser gentemot politiska beslutsfattare, tjänstemän och publik ute i landets olika regioner.

En stärkt branschorganisation, en cirkusallians och en starkare nationell institution där Cirkus Cirkör ges nationellt ansvar för utveckling av samtida cirkus, skulle göra stor skillnad på flera punkter:

- Fler artister skulle satsa på att ha sin bas för verksamheten i Sverige vilket skulle innebära att färre cirkusartister flyttar från landet.
- Antalen arbetstillfällen skulle öka.
- Cirkusartisterna skulle ha ny trygghet som skulle leda till konstnärlig fördjupning och både institutionen Cirkus Cirkör och det fria cirkuslivet skulle vitaliseras av det.
- Cirkusalliansen, Cirkus Cirkör och centrumbildningen Manegen skulle bli ett nav som skulle kunna samordna cirkusbranschen i Sverige på ett viktigt strukturellt plan vilket är nödvändigt för att förlösa cirkuskonstens potential i Sverige.
- En cirkusallians skulle i samverkan med institutionen Cirkus Cirkör, fria grupper och centrumbildningen Manegen ge stora möjligheter att kompetensutveckling av artister, nätverk skulle stärkas och ett arrangörsnätverk där artister och producenter möter arrangörer skulle bli en naturlig parallell aktivitet.

Ökade resurser (sid 29)

Vi delar helt utredningens uppfattning att bidrag som går ut till konstnärlig verksamhet måste omfattas av statens pris- och löneomräkning.

Cirkörs övriga kommentarer på utredningen

- I kap 1:2 (sid 35) bestyrker vi utredningsförslaget till författningsförändring. Den samtida cirkuskonsten har allt för länge befunnit sig i periferin då det nästan uteslutande endast står "teater, musik och dans" i förordningar kring scenkonsten.
- I kap 6 och kap 7 skrivs bland annat om arbetsmarknaden, konstnärers inkomster och trygghet. Samtida cirkus är fortfarande inte angiven som konstform hos flera myndigheter och inga egna kollektivavtal för konstformen finns.
- Vi håller med utredningen om att kompetens hos handläggare på myndigheter är mycket viktig. Cirkusartister upplever att det finns liten förståelse för deras yrke hos myndigheter.
- Cirkusartister är uteslutande kombinatörer vilket skapar speciella förutsättningar och problematik kring de sociala trygghetssystemen. Detta gäller både arbetslöshetsförsäkringar, sjukförsäkringar, föräldraförsäkringar samt pensioner - och hänger även ihop med att samtida cirkus som konstform ofta inte anges hos flertalet myndigheter. Detta gäller även i samband med olika bidragsformer etc, och dessutom finns inga kollektivavtal på cirkusområdet. Även gällande hela försäkringsområdet finns det stora problem för cirkusartister. De har ofta uppdrag i utlandet där de betalas på enskilda firmor i form av gage per föreställning. Det är liten procentuell del av deras inkomster som kommer från anställningar där det utbetalas tjänstepension. Dålig kunskap/kompetens om vad man behöver som enskild näringsidkare och ojämna ekonomi är hinder för dem. De har behov av privata sjukförsäkringar och privata pensionsförsäkringar, men kunskapen om detta är dåligt spridd. Friskvård och rehabilitering är andra viktiga delar som av ekonomiska skäl allt för sällan prioriteras av den enskilde näringsidkaren.
- Den särskilt stora skillnaden för en cirkusartist ligger i försäkringsfrågan. Det finns inget fackförbund, branschorganisation eller dylikt som har kunnat förhandla fram försäkringar för cirkusartister. De flesta försäkringsbolag är tveksamma till att försäkra en cirkusartist.
- Vi vill också framhålla vikten av utredningens förslag om att det behövs formuleras tydligare regler för hur SGI för enskilda näringsidkare ska beräknas.
- I alla bedömningar i kap 9 vill vi understryka vikten av att inte glömma konstformen samtida cirkus och de utövande konstnärerna, cirkusartisterna. Vi förslår som tillägg till utredningen att varje utredning som initieras från och med nu gällande konstnärers villkor ska ha med tillägget att särskilt beakta cirkusartister. Det kommer tydliggöra att samtida cirkus är en konstform och synliggöra de ca 300 professionella cirkusartister som enligt branschorganisationen Manegen (inventering från 2015) finns i Sverige.

Avslutning

Vi har velat förklara hur Cirkör som institution i framtiden kan ges ett uppdrag för att förbättra cirkuskonstnärers möjligheter till försörjning i Sverige genom att kompetensutveckla de strukturer som bär scenkonst i Sverige. Vi vill visa på de stora möjligheter cirkuskonsten innebär för publik, deltagare, befintliga scenkonstaktörer och andra samhällsaktörer. Vi vill att fler människor i hela Sverige kan ta del av cirkusföreställningar och att fler kan träna och uttrycka sig genom cirkuskonsten.

Med stöd av slutsatser och förslag i både Kulturrådets kartläggning av den samtida cirkusen och den aktuella utredningen om konstnärers villkor föreslår vi:

- Ge Cirkus Cirkör ett nationellt uppdrag att utveckla och leda arbetet med residenskoncept för samtida cirkus i landets regioner. Syftet ska vara att utveckla strukturer och kompetens för produktion, turné och arrangörer och att skapa arbetstillfällen för cirkusens konstnärer i hela landet.
- Satsa på Manegen, cirkusens centrumbildning, för förmedling och kunskapsutveckling.
- Skapa en cirkusallians för ökad ekonomisk trygghet och för att behålla utövande cirkuskonstnärer i landet.

Alby 2018-08-30

Anders Frennberg, Vd, Cirkus Cirkör

Anna Ljungqvist, vice Vd, Cirkus Cirkör